

MYO Mezunları Endüstrinin Nitelikli İş Gücü İhtiyacını Karşılıyor mu?

Doç.Dr. Bilgehan GÜLCAN
Gazi Üniversitesi

MYO Genel Bakış

Yüksek Öğretim Kurumu	Sayı	Yüzde (%)	1 Kasım 2017 tarihli kurulup öğrenci almayan MYO'lar	TOPLAM
Devlet Üniversitesi	770	88,8	87	857
Vakıf Üniversitesi	83	9,6	15	98
Vakıf MYO	5	0,5	-	5
Diğer MYO*	10	1,1	-	10
TOPLAM	868	100	102	970

*Milli Savunma Üniversitesi, Jandarma ve Sahil .Güvenlik Akademisi ve Polis Akademisi'ne bağlı MYO'lar

219 farklı program ve 8.136 toplam program sayısı

Yüksek Öğretim Kurumu	Birinci Öğretim	İkinci Öğretim	Uzaktan Öğretim	Açık Öğretim	TOPLAM
Devlet Üniversitesi	662.825	301.778	31.291	1.412.391	2.408.285
Vakıf Üniversitesi	93.373	37.351	2.109	-	312.833
Vakıf MYO	10.978	3.312	509	-	14.808
TOPLAM	767.185	342.441	33.909	1.412.391	2.555.926

%70 birinci öğretim

%30 ikinci öğretim

ÖNLİSANS TÜRKİYE

MYO öğrencisi :1.109.626 (%43,4)

Açık ve Uzaktan öğretim : 1.446.300 (%56,6)

Kurum Türü	Öğrenci Sayısı	Yüzde (%)
MYO	207.670	66,0
Açık ve Uzaktan Öğretim	108.364	34,0
TOPLAM	316.034	100

İstihdama Katılım

- A) Kamu istihdamı
- B) Özel Sektör İstihdamı

A) Kamu İstihdamı

657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre memuriyete girişte sınav şartı bulunmaktadır. Söz konusu sınav Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) adıyla merkezi olarak ÖSYM Başkanlığınca yapılmaktadır. Bu sınav sonucu, memur alımlarının yanı sıra, sözleşmeli personel ve işçi alımlarında da kullanılmaktadır.

Yönetmeliğe göre kamuda kadrolar **A Grubu – B Grubu** olarak ikiye ayrılmaktadır.

A Grubu kadrolar: Kariyer uzmanlık, müfettişlik, kaymakamlık kadroları (Bu kadrolara **sadece lisans mezunları** genel olarak KPSS puan sıralamasının ardından özel yarışma sınavıyla yardımcı/aday alınmakta ve belli bir yetiştirme süresinin ardından asıl kadroya atama yapılmaktadır.)

B Grubu kadrolar: A Grubu kadro dışında kalan ve ilk defa atama yapılabilecek diğer tüm kadrolar (Bu kadrolara **ortaöğretim, önlisans ve lisans mezunları** genel olarak **KPSS sonuçlarına göre** kamu kurumlarının talepleri doğrultusunda doğrudan yerleştirilmektedir.)

Kamu kurum ve kuruluşlarının B Grubu kadrolara **merkezi yerleştirme** işlemleri Devlet Personel Başkanlığı'nca yürütmektedir.

YILLAR	ORTAÖĞRETİM	ÖNLİSANS	LİSANS	TOPLAM
2004	1.092.479	246.434	392.846	1.731.759
2006	1.379.211	283.554	456.804	2.119.569
2008	1.483.767	373.922	550.690	2.408.379
2010	1.812.103	606.663	835.320	3.254.086
2012	1.877.684	695.175	931.307	3.504.166
2014	1.683.696	779.314	1.128.032	3.591.042
2016	3.294.958	1.280.111	1.231.479	5.806.548

Merkezi Yerleştirmelerde İlan Edilen Kadro ve Pozisyon Sayısı	
YILLAR	KADRO/POZİSYON SAYISI
2010	20.476
2011	25.299
2012	24.810
2013	30.261
2014	19.799
2015	15.372
2016	15.033
2017	4.739

- 2016 yılı KPSS'ye 1.280.111 önlisans başvurusu gerçekleşmiş, önlisans mezunları başvurusu ilk olarak lisans mezunlarını geçmiştir.
- Başvurudaki artışa rağmen, kamudaki kadro sayısı 2013'ten beri sürekli düşmektedir. Burada, kamuda daha fazla sözleşmeli personel alma eğiliminin etkili olduğu düşünülmektedir.

Merkezi Yerleştirmelerde İlan Edilen Kadro Ve Pozisyon Satışı	
YILLAR	KADRO/POZİSYON SAYISI
2010	20.476
2011	25.299
2012	24.810
2013	30.261
2014	19.799
2015	15.372
2016	15.033
2017	4.739
TOPLAM	273.128

YILLAR	ORTAÖĞRETİM		ÖNLİSANS		LİSANS		TOPLAM KONTENJAN
	KONTENJAN	ORAN	KONTENJAN	ORAN	KONTENJAN	ORAN	
2012	3.515	14,17%	7.704	31,05%	13.591	54,78%	24.810
2013	4.519	14,93%	8.519	28,15%	17.223	56,91%	30.261
2014	3.443	17,39%	4.320	21,82%	12.036	60,79%	19.799
2015	2.180	14,18%	4.695	30,54%	8.497	55,28%	15.372
2016	2.109	14,03%	4.621	30,74%	8.303	55,23%	15.033
2017	440	9,28%	1.829	38,59%	2.470	52,12%	4.739
TOPLAM	16.206	14,73%	31.688	28,80%	62.120	56,47%	110.014

ÖNLİSANS DÜZEYİNDEN tercih yapan aday ve kontenjan sayıları				
YILLAR	Tercih Yapan Aday	Kontenjan	Bir Kontenjana Düşen Aday	Kontenjan- Aday Oranı
2012	531.076	7.704	69	1,45%
2013	545.401	8.519	64	1,56%
2014	542.559	4.320	126	0,80%
2015	214.457	4.695	46	2,19%
2016	666.353	4.621	144	0,69%
2017	169.634	1.829	93	1,08%
ORTALAMA	444.913	5.281	84	1,19%

Önlisans mezunları başvurularında lisans mezunlarını geçmesine rağmen, kadro kontenjanlarının ortalama olarak %28,8'i (kamu kurumlardan gelen talebe bağlı olarak) önlisans mezunları için ayrılmıştır. Bu oran son 4 yılda artma eğilimi göstermesine rağmen, 2017 yılında 1 kişilik kamu kontenjanına başvuran önlisans mezunu sayısının 93 kişi olması dikkat çekicidir. Kamu kurumları tarafından talep edilen kadrolarda lisans mezunlarına yönelik talep ağırlıktadır.

SIRA	PROGRAM İÇERİĞİ	YERLEŞTİRME YAPILAN UNVANLAR
1	Acil Bakım – Acil Yardım	Sağlık Teknikeri
2	Radyoloji	Sağlık Teknikeri
3	Tıbbi Laboratuvar	Laborant / Sağlık Teknikeri
4	Tıbbi Sekreterlik	Sağlık Teknikeri
5	Anestezi Teknikerliği	Sağlık Teknikeri
6	Ağız ve Diş Sağlığı / Diş Protez	Sağlık Teknikeri
7	Fizik Tedavi / Ortopedi	Sağlık Teknikeri
8	Diyaliz	Sağlık Teknikeri
9	Hasta Bakım - Yaşlı Bakım	Sağlık Teknikeri
10	Ameliyathane Teknikerliği	Sağlık Teknikeri
11	Çevre Sağlığı - Çevre Koruma	Sağlık Teknikeri
12	Veteriner Sağlık Teknikerliği	Veteriner Sağlık Teknikeri
13	Harita-Tapu-Kadastro	Tekniker
14	Makine	Tekniker
15	Elektrik / Elektronik	Tekniker
16	İnşaat Teknikerliği	Tekniker
17	Bahçe Tarımı - Tarla Bitkileri	Tekniker
18	Raylı Sistemler-Demiryolu İnşaatı	Tekniker
19	İş Sağlığı ve Güvenliği	Tekniker
20	Gıda Teknolojisi	Tekniker
21	Bilgisayar Programcılığı	Programcı / Bilgisayar İşletmeni / Tekniker

SIRA	PROGRAM İÇERİĞİ	YERLEŞTİRME YAPILAN UNVANLAR
22	Diğer Bilgisayar Alanları	Programcı / Bilgisayar İşletmeni / Tekniker
23	İlahiyat	Kur'an Kursu Öğreticisi / İmam-Hatip / Müezzin-Kayyım
24	Büro Yönetimi ve Sekreterlik	Sekreter / VHKİ
25	Muhasebe	Muhasebeci / Memur
26	İşletme	VHKİ /Memur/Bilgisayar İşletmeni
27	Maliye	VHKİ /Memur/Bilgisayar İşletmeni
28	Adalet	Memur /İcra Memuru / Bilgisayar İşletmeni / VHKİ
29	Posta Hizmetleri / Lojistik	Dağıtıcı (PTT)
30	Emlak ve Emlak Yönetimi	VHKİ /Memur/Bilgisayar İşletmeni
31	Çağrı Merkezi Hizmetleri	VHKİ /Sekreter
32	Sosyal Güvenlik	VHKİ /Memur/Bilgisayar İşletmeni
33	Yerel Yönetimler	Zabıta Memuru / Memur / VHKİ
34	Halkla İlişkiler	VHKİ /Memur/Bilgisayar İşletmeni
35	İnsan Kaynakları Yönetimi	VHKİ /Memur/Bilgisayar İşletmeni
36	Bankacılık	VHKİ /Memur/Bilgisayar İşletmeni
37	İtfaiyecilik ve Yangın Güvenliği	ARFF Memuru / İtfaiyeci / İtfaiye Eri
38	Özel Güvenlik ve Koruma	Koruma ve Güvenlik Görevlisi
39	Av ve Yaban Hayatı	Orman Muhafaza Memuru
40	Ormancılık ve Orman Ürünleri / Fidan Yetiştiriciliği	Orman Muhafaza Memuru
41	Otobüs Kaptanlığı	Şoför
42	Aşçılık	Aşçı
43	Sihhi Tesisat - İklimlendirme	Kaloriferci / Tekniker

Yukarıdaki tablo kamudaki unvan sıralamalarına göre yerleştirme önceliklerini göstermektedir. Buna göre ilk sırada “sağlık teknikeri”, ikinci sırada “tekniker” ve üçüncü sırada “diğer-meslek elemanı” gelmektedir. Söz konusu üç unvan, kendi içindeki yerleştirme sayısına göre tabloda yer almıştır. Diğer taraftan YÖK tarafından önlisans meslekleri, “tekniker” ve “meslek elemanı” olarak iki ana grup altında zikredilmekte, bu sınıflama ile kamudaki unvan sınıflamaları arasında bir uyumlaştırma çalışmasına gerek duyulmaktadır. Bu noktada YÖK tarafından “tekniker” olarak tanımlanan unvanların yeniden ele alınması gerektiği de kamu tarafından sıkça dile getirilmektedir.

	PROGRAM ADI	BAŞVURAN ADAY SAYISI		PROGRAM ADI	BAŞVURAN ADAY SAYISI
1	MUHASEBE VE VERGİ UYGULAMALARI	90 BİN +	16	İNŞAAT TEKNOLOJİSİ	26 BİN +
2	BİLGİSAYAR PROGRAMCILIĞI	88 BİN +	17	HARİTA KADASTRO / HARİTA VE KADASTRO	23 BİN +
3	ELEKTRİK, ELEKTRONİK	77 BİN +	18	GIDA TEKNOLOJİSİ	23 BİN +
4	İLAHİYAT / İLAHİYAT (ÖNLİSANS)	68 BİN +	19	İLK VE ACİL YARDIM	18 BİN +
5	İŞLETME YÖNETİMİ	58 BİN +	20	PAZARLAMA	18 BİN +
6	BÜRO YÖNETİMİ, SEKRETERLİK	54 BİN +	21	LOJİSTİK	18 BİN +
7	BANKACILIK VE SİGORTACILIK	43 BİN +	22	TEKSTİL TEKNOLOJİSİ	16 BİN +
8	ÇOCUK GELİŞİMİ	42 BİN +	23	SAĞLIK KURUMLARI İŞLETMECİLİĞİ	15 BİN +
9	MAKİNE	40 BİN +	24	TIBBİ LABORATUAR TEKNİKLERİ	14 BİN +
10	ADALET	40 BİN +	25	YEREL YÖNETİMLER	14 BİN +
11	TURİZM VE OTEL İŞLETMECİLİĞİ	37 BİN +	26	TIBBİ GÖRÜNTÜLEME TEKNİKLERİ	13 BİN +
12	DIŞ TİCARET	35 BİN +	27	OTOMOTİV TEKNOLOJİSİ	12 BİN +
13	HALKLA İLİŞKİLER VE TANITIM	34 BİN +	28	LABORANT VE VETERİNER SAĞLIK	12 BİN +
14	SOSYAL HİZMETLER	33 BİN +	29	MALİYE	11 BİN +
15	TIBBİ DOKÜMANTASYON VE SEKRETERLİK	26 BİN +	30	ANESTEZİ	11 BİN +

KPSS'ye başvuran adayların mezun oldukları program dağılımı incelendiğinde; istihdam sayısı ile başvuru sayısı arasında bir orantısızlık göze çarpmaktadır.

Kamuda işe girme talebi çok yüksektir.

- Özel sektöre daha uygun olduğu düşünülen program mezunları (**İşletme, Bankacılık, Halkla İlişkiler, Turizm ve Otelcilik vb.**) kamu kurumlarında işe girmek üzere KPSS'ye hazırlanmaktadır.
- Kamu kurumlarının görev alanları ile alakalı bazı alanlarda (**Yerel Yönetimler, Maliye, Sosyal Hizmetler vb.**) kamusal işgücü talebine kıyasla, kamuda işe girme talebinin çok yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca bu alanlarda lisans mezunu aday tercihi daha fazla gerçekleşmektedir.
- Kamu kurumlarının görev alanlarıyla doğrudan ilgili olmayan alanlarda (**Tekstil, Pazarlama, Otomotiv Teknolojisi vb.**) bu orantısızlık çok daha yüksektir.
- Bu noktada MYO mezunlarının, özel sektör çalışma koşulları nedeniyle kamuya yönelmeleri arasında ilişki olduğu kamu cephesinden dile getirilmektedir.

Bazı YÖK (Eşdeğerlik – Unvan) kararları mevzuat ile/birbiri ile uyumlu değildir.

- Aşçılık – YH Aşçı kadrosu (YÖK Kararına göre Tekniker)
- Otobüs Kaptanlığı – GİH Şoför kadrosu (YÖK Kararına göre Tekniker)
- Hayvan Yetiştiriciliği ve Sağlığı (YÖK Kararına göre Sağlık Teknikeri)
- Besicilik (YÖK Kararına göre Tekniker) (YÖK Kararına göre Hayvan Yetiştiriciliği ile eşdeğer)
- Sağlık Kurumları İşletmeciliği (Meslek elemanı – Sağlık Teknikeri)
- Tıbbi Dokümantasyon (Meslek elemanı – Sağlık Teknikeri)
- Çevre Koruma – Çevre Sağlığı (Değişen eşdeğerlikler ve mahkeme kararları bulunmaktadır. Davalar sonucunda şu anda her iki meslek de sağlık teknikeri unvanına sahiptir)

Bazı alanlarda kamu kurumlarından nitelik cephesinden olumsuz geribildirim alınmaktadır.

- İşletme – Çiftlik Yönetimi – Tarım İşletmeciliği eşdeğerliği (bu durumda işletme mezunu isteyen bir kamu kuruluşuna Çiftlik Yönetimi mezunu gelme ihtimali)
- Otobüs Şoförlüğü ve Kaptanlık (uygulama sorunları bulunmaktadır. Kamu talebi hiç otobüs kullanmayan veya tecrübesiz bir mezunla karşılık bulabilmektedir)
- Aşçılık (uygulama sorunları bulunmaktadır. Kamu talebi bir aşçı olmasına rağmen sadece pastacılık yeterliliğine sahip bir mezunun gelme ihtimali)
- Söz konusu nitelik sorunu tecrübeleri yaşayan kamu birimlerindeki talep, aslında önlisans yeterliliği ile karşılanabilecekken, lisans mezunlarına doğru kaymaktadır.

KPSS'de en üst öğrenim düzeyinden sınava girme ve tercih yapma koşulu adaylar açısından mağduriyet oluşturmaktadır.

- KPSS mesleki alan bilgisi ölçümüne dayanmayıp yalnızca Genel Yetenek ve Genel Kültür testlerini ihtiva ettiğinden, adayların en üst öğrenim düzeylerinden sınava alınmaları ve tercihte bulunmaları öngörülmektedir. Bu durumda Meslek yüksek okulundan sonra dikey geçiş yapıp lisans tamamlayan adaylar, kamu hizmetine girişte alt öğrenimlerine ilişkin mezuniyetlerini kullanamamaktadır. Bu kural özellikle, önlisans öğrenimlerine göre kamu hizmetine girme ihtimalleri daha yüksek olan ancak önlisans mezuniyetlerinden sonra –genellikle de açık öğretim yoluyla alan dışı olarak- lisans öğrenimine devam eden adayların mağduriyetine sebep olabilmektedir.

kamu istihdamı cephesinden MYO mezunları öneriler

- Özel sektör istihdamı ve girişimciliği özendirerek hamleler yapılmalıdır.
- Adayların bilinçli öğrenim/meslek tercihi yapmasına yardımcı olacak mekanizmalar (kariyer danışmanlığı, mesleki kişilik envanterleri vs.) artırılmalıdır.
- Kamu kurumlarında insan kaynakları planlaması yapılmalı ve gelecek dönemdeki işgücü ihtiyacı, alanlar bazında tespit edilerek kamuoyuna ve YÖK'e bilgi verilmelidir.
- Program eşdeğerlikleri ve öğrenimle ihraz edilen unvanlar konusunda YÖK ve DPB tarafından ortak çalışma yürütülmelidir.
- Adayların mezun oldukları tüm öğrenim programlarını kamu hizmetine girişte de kullanabilmelerini sağlayacak hamle geliştirilmelidir.

B) Özel Sektör İstihdamı

- İŞKUR'un TUIK işbirliği ile yaptığı İş Piyasası Araştırması Türkiye'de yapılan ve 81 kapsayan en kapsamlı iş piyasası araştırması durumundadır. İşgücü piyasasının talep tarafına yönelik fazla veri bulunmadığı için bu araştırma oldukça önemlidir. **Araştırmanın hedeflerinde biri, mesleki eğitim planlamasının ihtiyaca uygun olması için veri sağlamaktır.**
- İşgücü Piyasası Araştırması'nda **90 bin 749 işyeri** ziyaret edilmiştir. Örneklem genelleştirildiğinde, açıklanan veri **1 milyon 111 bin 226** işyerini kapsamaktadır. Veri üretilen söz konusu işyerleri 17 sektörde toplanmış ve aşağıdaki işyeri büyüklüklerine göre dağılmıştır:

2-9	istihdamlı işyeri	%81,7
10-19	istihdamlı işyeri	% 9,3
20 ve +	istihdamlı işyeri	% 9

Birkaç sektör dışında ülkemizdeki işyerlerinden yarıdan fazlası 2-9 istihdamlı küçük ölçekli işletmelerdir. Ancak çalışan sayısında ağırlık 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerindedir.

- Araştırma kapsamındaki işyerlerinde 10 milyon 242 bin 294 çalışan vardır

Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı			
Sektörler	Erkek	Kadın	Toplam
İmalat	2.406.646	690.154	3.096.799
Toptan Ve Perakende Ticaret	1.609.958	513.177	2.123.135
İnşaat	896.240	105.724	1.001.964
Ulaştırma Ve Depolama	592.483	89.765	682.248
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	493.991	187.211	681.202
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	480.205	200.471	680.676
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	372.903	218.304	591.207
Eğitim	113.740	146.459	260.199
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	91.987	164.295	256.283
Diğer Hizmet Faaliyetleri	137.884	68.577	206.461
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	92.336	83.745	176.081
Bilgi Ve İletişim	112.335	58.012	170.347
Gayrimenkul Faaliyetleri	64.374	20.252	84.625
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	70.652	5.246	75.898
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	51.333	6.749	58.082
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlenme Ve Spor	40.495	14.881	55.376
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	36.679	5.031	41.711
Genel Toplam	7.664.240	2.578.054	10.242.294

Çalışanların %30,2'si İmalat, %20,7'si Toptan ve Perakende Ticaret, %9,8'i İnşaat sektöründedir. Her 4 çalışandan 3'ü erkektir. İşyeri ölçeği büyüdükçe kadın istihdam oranı artmaktadır. Kadın istihdamında İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörü erkeklerde olduğu gibi yine ilk iki sırada iken, Eğitim Sektörü ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde kadın istihdamı erkeklerden fazladır

Açık işin nedeni işgücü piyasasında arz ve talep uyumsuzluğudur.

Açık işlerin başlıca karşılanmama nedenleri;

- işgücünün mobilitesinin yetersizliği
- işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmaması
- iş ortamının beğenilmemesi
- fazla ücret talebi

İşyeri büyüklüğü arttıkça açık iş oranı azalmaktadır. Açık iş sorunu küçük işyerlerinde daha belirgindir.

Sektörlere ve İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İş Sayısı				
Sektörler	2-9	10-19	20+	Genel Toplam
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	281	307	758	1.346
İmalat	40.287	14.287	46.961	101.535
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	135	25	405	565
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faal.	546	82	219	847
İnşaat	13.399	5.428	6.266	25.092
Toptan Ve Perakende Ticaret	38.666	7.377	13.734	59.777
Ulaştırma Ve Depolama	7.915	744	3.936	12.595
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	17.150	5.670	7.153	29.973
Bilgi ve İletişim	2.850	627	1.703	5.180
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	987	100	1.033	2.119
Gayrimenkul Faaliyetleri	2.943	150	511	3.604
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	6.978	1.690	2.335	11.003
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	4.841	1.118	9.852	15.811
Eğitim	2.017	1.092	887	3.996
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	1.408	445	1.430	3.283
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlenme Ve Spor	697	265	402	1.364
Diğer Hizmet Faaliyetleri	6.078	1.147	706	7.930
Genel Toplam	147.179	40.554	98.290	286.023

Her 10 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır. Tablodan anlaşıldığına göre , toplam açık işlerin yaklaşık yarısı 2-9 kişi çalıştıran küçük ölçekli işletmelerdedir. En fazla açığın olduğu ilk üç sektör ise , İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret, Konaklama ve Yiyecek İçecek Hizmetleri sektörleridir.

Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi				
Eğitim Düzeyi/Cinsiyet	Genel Toplam (2+)			
	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Çıraklık Eğitimi	1,0%	1,7%	1,5%	1,5%
Lise Altı	21,6%	30,0%	21,9%	25,7%
Genel Lise	25,5%	10,7%	21,6%	17,0%
Meslek Lisesi	6,4%	15,3%	6,5%	10,7%
Meslek Yüksekokulu	4,8%	2,6%	5,7%	4,1%
Lisans	5,4%	2,7%	11,4%	6,3%
Lisans Üstü	0,1%	0,1%	0,8%	0,3%
Herhangi Bir Eğitim Düzeyi Aramıyorum	35,3%	36,9%	30,6%	34,4%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tablodan anlaşıldığına göre işgücü talebinde MYO mezunlarının tercih edilme düzeyi, hem lise hem de lisans mezunları içinde, hem erkek hem de kadınlar için en düşük oranlara sahiptir. Cinsiyete göre bu talep MYO mezunları için erkeklerde, kadınlara oranla yaklaşık iki kat daha düşüktür. Yine anlaşıldığına göre, MYO mezunlarına olan genel talebin, Meslek Lisesi mezunlarına olan talebin yarısından daha azdır.

İşyeri Büyüklüğüne Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceriler			
Beceriler/İş Yeri Büyüklüğü	2-9	10-19	20+
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	1	2
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	2	1
Takım Çalışması	4	3	3
İletişim ve İfade Yeteneği	3	4	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	5	5	5
Bilgisayar kullanımı	6	7	7
Satış ve Pazarlama Becerisi	7	8	8
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	8	6	6
Proje Tabanlı Çalışma	9	9	9
Yabancı Dil	10	10	10

İşletme büyüklüğü fark etmeksizin, açık işlerde işverenin talep ettiği becerilerde ilk iki sırada “Yeterli Mesleki ve Teknik Bilgi ve Tecrübe” ile “Fiziki ve Bedensel Yeterlilik” başlıkları yer almaktadır. Sektörlere göre beceri sıralaması değişmekle birlikte, genel olarak bu durum benzerlik göstermektedir. Ancak eğitim seviyesine göre istenen beceri değişmektedir. Örneğin Yüksekokul mezunlarından en fazla talep edilen beceriler, Mesleki yeterlilik ile birlikte, Bilgisayar Kullanımı ve Sorun Çözme ve İnisiyatif Abilme becerileridir.

- Türkiye'de işpiyasasının yaklaşık % 19'u eleman temininde güçlük çekmektedir. Diğer deyişle **her 5 işyerinden 1'i eleman temininde güçlük çekmektedir.**
- İşyeri büyüklüğüne göre eleman temininde güçlük çeken işyerleri:
 - 2-9 istihdamlı işyerlerinin % 17'si,
 - 10-19 istihdamlı işyerlerinin % 24,5'i ve
 - 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerlerinin % 25,9'u eleman temininde güçlük çekmektedir.
- **İşyeri büyüklüğü arttıkça, eleman temini güçlüğü de artmaktadır.**

- Mesleklerde temininde güçlük çekilme nedenlerinde 6 başlık öne çıkmaktadır. Bunlar sırasıyla;

% 74,8	“Gerekli Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması”,
% 59,6	“Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması”
%47,7	“Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması”
% 24,1	“Çalışma Ortam Ve Koşullarının Beğenilmemesi”
%24	“Talep Edilen Ücretin Yüksek Olması”
%4,4	“Vardiyalı Çalışma Olması”

Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri						
Meslekler	Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması	Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi	Talep Edilen Ücretin Yüksek Olması	Vardiyalı Çalışma Olması
Garson (Servis Elemanı)	38,0%	73,5%	50,8%	24,1%	26,6%	4,5%
Kurye	18,8%	48,9%	55,8%	41,2%	3,1%	6,7%
Kamyon Şoförü	50,7%	86,2%	67,4%	13,2%	10,3%	7,8%
Elektronik Teknisyen	22,2%	86,1%	81,2%	17,6%	21,7%	0,1%
Makine Mühendisi	18,6%	88,2%	51,4%	22,5%	23,8%	0,7%
Hemşire	42,3%	40,8%	46,3%	8,7%	25,9%	3,1%
Acil Tıp Teknisyeni	66,4%	89,1%	50,7%	5,9%	44,7%	5,9%
Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	54,1%	80,5%	46,0%	17,2%	38,0%	4,2%
Fast Food Hazırlayıcısı	9,7%	61,3%	58,2%	36,6%	85,5%	8,2%
Mobilya Döşeme İşçisi	36,5%	91,3%	44,3%	18,1%	18,6%	0,2%
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	40,4%	91,3%	62,7%	29,3%	32,6%	3,3%
Sihhi Tesisatçı	29,7%	72,3%	47,9%	9,1%	3,9%	0,3%
Grafiker	34,6%	86,7%	75,0%	10,4%	29,1%	5,0%
Oto Yıkama Elemanı	16,4%	71,7%	69,0%	57,9%	14,5%	11,7%
Direksiyon Eğitmeni	26,8%	78,5%	43,6%	8,9%	27,1%	0,5%
Camcı	30,8%	77,5%	97,3%	5,3%	7,5%	4,5%
Forklift Operatörü	40,7%	70,1%	61,4%	27,9%	34,2%	5,2%
Animatör-Eğlence Hizmetleri	53,5%	98,1%	53,9%	51,4%	49,0%	48,1%
Fitnis Eğitmeni	87,2%	73,8%	37,9%	25,6%	37,5%	25,1%

"Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması" başlığında, sertifika mesleklerinden başka MYO'ları ilgilendiren mesleklerin varlığı dikkat çekmektedir.

- MYO'lar ile iş dünyası arasındaki ilişkinin zayıflığı MYO'ların temel bir sorunu durumundadır. Bu ilişkinin güçlendirecek mekanizmaları geliştirmek, mezun istihdamı başta olmak üzere bir çok sorunun çözüme kavuşmasına katkıda bulunacaktır.
- İş gücü arzı ile iş gücü talebi arasında nitelik uyumsuzluğu bulunmaktadır. İş piyasası, becerili ve uygun yeterlilik sahibi MYO mezun istihdamı ihtiyacı duymaktadır.
- Özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelerde, MYO mezunu yerine, ilgili alanda meslek lisesi mezunu çalıştırma eğilimi güçlüdür.
- İş piyasası MYO mezunu istihdamında bir talebi de erkeklerin askerlik şartının yerine getirilmiş olmasıdır. Bu durum mezuniyetten sonra işgücüne katılımı geciktirmektedir.
- İş piyasası, toplumdaki genel yargıya paralel olarak istihdamda cinsiyete bağlı bir algı içindedir. İşler, kadın ve erkek işi olarak keskin biçimde ayrılmaktadır. Diğer taraftan yapılan araştırmalarda ilginç biçimde kadın MYO mezunlarında da bu algının aynı şekilde yerleşmiş olduğu ortaya çıkmaktadır.
- Özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelerde iş gören hakları, cinsiyete göre iş ayrımı algısı, meslek seviyesine göre istihdam ve ücretlendirme ve mezun yeterliklerinin artırılmasında işverenin de sorumluluk alması konularında, iş piyasasında da kültürel bir değişim ihtiyacı bulunmaktadır.

- MYO programlarının sayısı, kuruluş yeri, kontenjanı ve mezunlara kazandırılacak yeterliklerin tespitinde ulusal ve uluslar arası iş piyasası talepleri ve gelecek eğilimleri öncelikli belirleyici faktör olmalıdır.
- İş piyasası beklentilerine uygun bir mezun (çıktı) verebilmede, iş piyasası katılımıyla ve doğru bir eğitim standardı geliştirmek anahtar faktör görünmektedir. Bu konuda geçmişte yapılan ve MYK'nın meslek standardı çalışmalarının olmadığı şartlarda bile başarılı bir proje olan İKMEP örneğinde olduğu gibi, MYO'lar için kapsamlı bir eğitim standardı geliştirme çalışmasının tekrarına ihtiyaç duyulmaktadır.
- MYO'lar bünyesinde, MYO'nun sahip olduğu programlar ile ilişkili bölgesel iş piyasası temsilcilerinin yer aldığı aktif bir "Danışma Kurulu"'nın varlığı, iş piyasası ve MYO arasında kurulacak ilişki için oldukça önemli görünmektedir. Bu ilişki, MYO eğitim standartlarının doğru biçimde geliştirilmesinden, staj uygulama fırsatlarına, öğretim görevlisi niteliğinin geliştirilmesinden, mezun istihdamına kadar geniş bir alanda fayda yaratabilecektir.

1 temmuz 2017 tarihli ve 30311 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 7033 sayılı Kanununun 18.maddesi ile "**Meslek Yüksekokulları Koordinasyon Kurulu**"nun kurulmasına dair yasal düzenleme getirilmiştir. Bu kurulda sürecin dış paydaşları ve sanayi de yer alacaktır. Bu kapsamda;

- MYO ve MYO programlarının açılmasına yönelik standartların belirlenmesi,
- Mevcut programların geliştirilmesi ve izlenmesi,
- Mezunların istihdamı,
- Lisans tamamlama süreçleri

konularında görüş ve önerilerde bulunulacaktır.

Unvan-İstihdam-diploma ilişkisi

- Toplam MYK Belgeli Kişi Sayısı: **280.280**
- MYK Belgeli Çalışan Kişi Sayısı : **249.648**
- Meslek Lisesi Mezunu MYK Belgeli Kişi Sayısı: **26.179**
- MYK Belgeli Çalışan Meslek Lisesi Mezunu Sayısı: **24.615**
- **MYO Mezunu MYK Belgeli Kişi Sayısı: 9.899**
- **MYK Belgeli Çalışan MYO Mezunu Sayısı: 9.195**
- MYK Belgeli Staj Yapan Kişi Sayısı: **257**

- Son zamanlarda açılan MYO programlarının ilişkili oldukları varsayılan meslek tanımlarında ve dolayısıyla standartlarında sorunlar bulunmaktadır. Bu gibi programlardan mezun olan öğrenciler, diplomalarından kaynaklı yetki ve sorumlulukla ilgili kamu ve özel sektörde istihdam bağlantılı ciddi sorunlar yaşamaktadır. Bu sorunun özellikle sağlık alanında daha yoğun olduğu görülmektedir. (Örneğini yaşlı bakım teknikerliği, evde hasta bakım teknikerliği, ameliyathane teknikeri, diyaliz teknikeri, çevre kontrol, acil tıp teknisyeni ve tanımı yapılmamış olan engelli bakım ve rehabilitasyon teknikerliği veya MYO eğitimi olmayan mamografi teknikeri vb.) . Bu nedenle meslek standartlarını ve ulusal yeterliliklerden sorumlu kurum olan MYK ve bu meslek standartlarını baz alarak eğitim programı geliştiren kurumları da temsilen YÖK ve ilgili bakanlıklar arasında sıkı bir çalışma zemin oluşturulmalıdır. Bu sayede bazı bakanlıkların kendi yasaları (örn. Sağlık Bakanlığı için 1219 sayılı kanun) kapsamındaki mesleklerin de tanım ve standartlarının yenilemeleri sağlanabilecektir.
- Kamu istihdamı cephesinden, Mevcut olan ve/veya yeni açılacak programların yeterliliklerine göre kadro karşılıkları hızlı bir şekilde belirlenmeli, mezunların kamuda görev yapacağı kadrolar ve karşılıkları mezun olmadan tespit edilmiş olmalı ve bu kadrolara atanacaklar KPSS tercih kitapçıklarında duyurulmalıdır. Bu çerçevede, adayların herhangi bir mağduriyet yaşamamaları için adayların MYO programları ve bu program mezunlarının yetki ve istihdam alanları hakkında bilgilendirilmesi için farkındalık çalışmaları yapılmalıdır

Sertifika ve belgelendirme

5. seviyede sınav ve belgelendirme faaliyeti gerçekleştirilen 36 yeterlilik

Yeterlilik Kodu	Yeterlilik Adı	Seviye	Sektör
12UY0046-5	Ağ Teknolojileri Elemanı	Seviye 5	Bilişim Teknolojileri
11UY0004-5	Ağır Vasıta Tecrübe Sürücüsü	Seviye 5	Otomotiv
12UY0072-5	Armürlü Dokuma Kumaş Desinatörü	Seviye 5	Tekstil, Hazır Giyim, Deri
12UY0106-5	Bilgi İşlem Destek Elemanı	Seviye 5	Bilişim Teknolojileri
12UY0045-5	Bilgisayar Donanım Elemanı	Seviye 5	Bilişim Teknolojileri
15UY0204-5	Çağrı Merkezi Takım Lideri	Seviye 5	İş ve Yönetim
12UY0082-5	CNC Programcısı	Seviye 5	Metal
12UY0040-5	Coğrafi Bilgi Sistemleri Operatörü	Seviye 5	Enerji
17UY0278-5	Elektrik Dağıtım Şebekesi Saha Koordinatörü	Seviye 5	Enerji
15UY0214-5	Elektrik Dağıtım Scada Operatörü	Seviye 5	Enerji
12UY0075-5	Elektrik Pano Montajcısı	Seviye 5	Elektrik ve Elektronik
17UY0288-5	Elektrik Tesisatçısı	Seviye 5	Elektrik ve Elektronik
13UY0117-5	Harita Kadastrucu	Seviye 5	İnşaat
12UY0080-5	Hidrolik – Pnömatikçi	Seviye 5	Metal
13UY0121-5	İşletme Elektrik Bakımcısı	Seviye 5	Elektrik ve Elektronik
12UY0074-5	Jakarlı Dokuma Kumaş Desinatörü	Seviye 5	Tekstil, Hazır Giyim, Deri
15UY0222-5	Kalıp ve Takım-Aparat İşçisi	Seviye 5	Metal
12UY0098-5	Kat Hizmetleri Sorumlusu	Seviye 5	Turizm, Konaklama, Yiyecek-İçecek Hizmetleri
10UY0002-5	Makine Bakımcı	Seviye 5	Otomotiv
16UY0243-5	Makyaj Uzmanı	Seviye 5	Toplumsal ve Kişisel Hizmetler
11UY0009-5	Motor Testçisi	Seviye 5	Otomotiv
17UY0299-5	Motorlu Kara Taşıtları Alım Satım Sorumlusu	Seviye 5	Ticaret
13UY0151-5	NC/CNC Takım Tezgahları Elektrik/Elektronik Servis Görevlisi	Seviye 5	Metal
12UY0102-5	NC/CNC Takım Tezgahları Mekanik Servis Görevlisi	Seviye 5	Metal
12UY0101-5	NC/CNC Takım Tezgahları Uygulama ve Servis Görevlisi	Seviye 5	Metal
12UY0079-5	Ön Büro Yöneticisi	Seviye 5	Turizm, Konaklama, Yiyecek-İçecek Hizmetleri
12UY0077-5	Otomasyon Sistemleri Programcısı	Seviye 5	Elektrik ve Elektronik
11UY0020-5	Otomotiv Elektromekanikçisi	Seviye 5	Otomotiv
14UY0191-5	Otomotiv Gövde Onarımcısı	Seviye 5	Otomotiv
14UY0192-5	Otomotiv Gövde ve Boya Onarımcısı	Seviye 5	Otomotiv
11UY0008-5	Otomotiv Prototipçisi	Seviye 5	Otomotiv
12UY0095-5	Servis Yöneticisi	Seviye 5	Turizm, Konaklama, Yiyecek-İçecek Hizmetleri
13UY0153-5	Seyahat Acentesi Ürün Planlama ve Operasyon Sorumlusu	Seviye 5	Turizm, Konaklama, Yiyecek-İçecek Hizmetleri
13UY0120-5	Tarihi Eser Koruma ve Restorasyon Elemanı	Seviye 5	İnşaat
13UY0162-5	Televizyon Teknik Yönetmeni	Seviye 5	Medya, İletişim ve Yayıncılık
12UY0090-5	Yüksek Gerilim Teçhizatı Test Elemanı	Seviye 5	Elektrik ve Elektronik

- MYK tarafından Meslek standartları esas alınarak hazırlanan ve; sınav ve belgelendirme esaslarını düzenleyen **471** Ulusal Yeterlilikten **85**'i 5. Seviye Ulusal Yeterliliklerdir.
- İlgili yeterliliklerden **36**'sında sınav ve belgelendirme faaliyeti gerçekleştirilmektedir. Bu **36** Ulusal Yeterlilikte Ön Lisans Programları ile eşleşen ulusal yeterlilik sayısı **26**'dır.

- 5. Seviye Ulusal Yeterlilik Sayısı: **85**
- Belgelendirmekte olan 5. Seviye Ulusal Yeterlilik Sayısı: **36**

Sektör Bazlı Belgelendirilmekte olan UY Eşleşme Sayıları:

- ❖ Bilişim Teknolojileri: 3 UY, 3 Eşleşme
- ❖ Elektrik ve Elektronik: 5 UY, 5 Eşleşme
- ❖ Enerji: 3 UY, 2 Eşleşme
- ❖ İnşaat: 2 UY, 1 Eşleşme
- ❖ İş ve Yönetim: 1 UY, 1 Eşleşme
- ❖ Medya, İletişim ve Yayıncılık: 1 UY, 1 Eşleşme
- ❖ Metal: 6 UY, 0 Eşleşme
- ❖ Otomotiv 7 UY, 6 Eşleşme
- ❖ Tekstil, Hazır Giyim, Deri: 2 UY, 2 Eşleşme
- ❖ Ticaret: 1 UY, 1 Eşleşme
- ❖ Toplumsal ve Kişisel Hizmetler: 1 UY, 0 Eşleşme
- ❖ Turizm, Konaklama, Yiyecek-İçecek Hizmetleri: 4 UY, 4 Eşleşme

➤ 5. Seviye Toplam UMS Sayısı: 146

➤ Ön Lisans Programları ile eşleşen UMS Sayısı: 90

Sektör Bazlı UMS Eşleşme Sayıları

- Adalet ve Güvenlik : 4 UMS, 4 Eşleşme
- Ağaç İşleri, Kağıt ve Kağıt Ürünleri 4 UMS, 3 Eşleşme
- Bilişim Teknolojileri: 12 UMS, 7 Eşleşme
- Cam, Çimento ve Toprak: 5 UMS, 0 Eşleşme
- Çevre: 1 UMS, 1 Eşleşme
- Elektrik ve Elektronik: 7 UMS, 6 Eşleşme
- Enerji: 12 UMS, 3 Eşleşme
- Eğitim: 1 UMS, 0 Eşleşme
- Finans: 5 UMS, 1 Eşleşme
- İnşaat: 4 UMS, 2 Eşleşme
- İş ve Yönetim: 6 UMS, 5 Eşleşme
- Kimya, Petrol, Lastik ve Plastik: 2 UMS, 2 Eşleşme
- Kültür, Tasarım ve Sanat: 3 UMS, 3 Eşleşme
- Maden: 2 UMS, 1 Eşleşme
- Medya, İletişim ve Yayıncılık: 17 UMS, 16 Eşleşme
- Metal: 15 UMS, 1 Eşleşme
- Otomotiv: 9 UMS, 6 Eşleşme
- Sağlık ve Sosyal Hizmetler: 2 UMS, 1 Eşleşme
- Spor ve Rekreasyon: 1 UMS, 0 Eşleşme
- Tekstil, Hazır Giyim, Deri: 9 UMS, 8 Eşleşme
- Ticaret: 5 UMS, 5 Eşleşen
- Toplumsal ve Kişisel Hizmetler: 1 UMS, 0 Eşleşme
- Turizm, Konaklama, Yiyecek-İçecek Hizmetleri: 6 UMS, 6 Eşleşme
- Ulaştırma, Lojistik ve Haberleşme: 13 UMS, 9 Eşleşme

Lisans Tamamlama Dikey Geçiş

Lisans programlarının %10'u DGS kontenjanıdır.

Önlisans mezunları Dikey Geçiş Sınavına (DGS) girmek koşuluyla, kayıt yaptırarak lisans tamamlama imkanına sahiptirler. Hangi önlisans programından, hangi lisans programına öğrenci kabul edileceği YÖK tarafından belirlenmektedir.

Yıl	Kontenjan	Yerleşen	Boş kalan kontenjan
2012	29.094	25.708	3.386
2013	35.048	31.097	3.951
2014	40.490	36.032	4.458
2015	31.360	29.068	2.292
2016	23.479	22.768	711
2017	24.171	23.397	774

Açık öğretim ve uzaktan öğretim kontenjanları dahil değildir

- 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun Geçici 69. maddesinde “ ... sağlık alanında önlisans diploması alanlardan ebelik ve hemşirelik programlarından mezun olanlara kendi alanlarında, diğerlerinde ise Yükseköğretim Kurulu'nun belirleyeceği, ebelik ve hemşirelik dışındaki ilişkili alanlarda **lisans tamamlama eğitimi yaptırılır**. Bu eğitimler, Yükseköğretim Kurulunun belirleyeceği alanlarda **uzaktan eğitim yöntemleri ile verilebilir**. Uygulama eğitimleri için Sağlık Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu işbirliği yapar. Bu eğitimlerin usul ve esasları Yükseköğretim Kurulunca belirlenir”
- Sağlık önlisans programlarından 19.11.2014 tarihinden önce mezun olan adaylar Sağlık Lisans Tamamlamaya başvurabilmektedirler.

Yıl	Başvuran aday sayısı	Tercih yapan aday sayısı	Kontenjan	Yerleşen	Boş kalan kontenjan
2015	100.305	79.949	39.650	37.929	1.721
2016	63.531	60.305	39.640	36.232	3.408
2017	-	35.150	47.100	29.697	11.403

Dikey geçiş uygulaması, genel olarak öğrenci gönderen MYO ve öğrenci kabul eden Fakülteler açısından olumlu sonuçlar sergilemektedir. Genel gözlemler, dikey geçiş yapan öğrencilerin Fakültelerin en başarılı öğrencileri arasında olduğunu göstermektedir. Bu konuda sorun, daha çok açık ve uzaktan öğretim uygulamasına bağlı olarak özellikle **sağlık alanında** ortaya çıkmaktadır.

- Sağlık alanında mevcut olan uzaktan eğitim ile ilgili lisans tamamlama uygulaması sektör ve öğretim elemanları tarafından önemli eleştiriye konu olmaktadır.
- MYO'lardan dikey geçiş ile lisans tamamlama imkanı genel olarak lise öğrencileri tarafından yeterince bilinmemektedir.
- Öğrenciler, dikey geçiş ile kayıt yaptırdıkları bölümü bitirdikten sonra, hem iki yıllık MYO ön lisans diplomasına hem de bitirilen 4 yıllık bölümün lisans diplomasına sahip olmaktadır. Ancak kamu istihdamında sadece en son elde ettiği diplomaya göre istihdam imkanı bulunmaktadır.
- DGS ile fakültelelere geçiş yapan öğrenciler, MYO'da aldıkları derslerin geçiş yaptıkları Fakültelerce kabulünde sorun yaşamaktadırlar. Bu noktada Fakülte yönetimlerinin geniş insiyatif alanı bulunmakta, fakülteler kimi zaman esnek kimi zaman katı bir politika izleyebilmekte, bu durum lisans tamamlama için normal olarak gerekli olan 4 yarıyılın 6 veya 7 yarıyla kadar uzamasına neden olmaktadır.
- Öğrencilerin ÖSYM takvimine göre Fakültelelere dikey geçiş ile yerleştirilmesi ve ilave olarak ek yerleştirme tarihleri çok gecikmekte, bir çok fakültenin ara sınavlarını bitirdiği 7. haftaya kadar sarkan bu yerleştirme işlemi öğrencilerin hem intibak sorunlarına hem de dönem kayıplarına neden olmaktadır.
- Hazırlık programları olan üniversitelerde kabul edilen öğrencilerin önce hazırlık sınavına girmesi, sınavda başarılı olduysa bu öğrencinin transkript ve ders içeriklerinin ilgili akademik birime (fakülteye) intibak için gönderilmesi sırasında kaybedilen 3 haftalık süreç yine öğrencinin aleyhine bir zaman kaybına neden olmaktadır.

- MYO'larda Dikey geçiş yapılabileceği konusunda yüksek öğretim adayı olan lise öğrencileri daha fazla bilgilendirilmelidir.
- Dikey geçiş yapan öğrencilerin, lisans tamamlama süresini olumsuz etkileyen ve daha önce almış oldukları derslerin ilgili fakültedeki kabulünde ortaya çıkan sorunlar konusunda, fakültelerin esnek bir politika izlemeleri ve fakülte öğretim programlarının oluşturulduğu eğitim standartlarında, 5.seviye için yapılan meslek standartlarını göz önüne almaları gerekmektedir. Bu bağlamda Türkiye genelinde MYO'lar için geçerli ortak bir kredi tanıma sistemi çalışmasına da ihtiyaç duyulmaktadır.
- Dikey geçiş yapan öğrencilerin, lisans tamamlama süresini olumsuz etkileyen ve fakülteleri zor durumda bırakan ÖSYM yerleştirme ve ek yerleştirme takvimi ile kayıt süreci bürokratik işlemleri yeniden ele alınmalıdır.
- MYO'ya sahip üniversitelerin öğrenci kabul kontenjanlarının belirli bir oranını, DGS sınavı ile yerleşmede kendi MYO programlarından mezun olanlar için kullanabilme hakkı verilmelidir. Bu durum, hem öğrencilere lisans tamamlamada alıştıkları bir çevrede devam edebilme imkânı sağlayacak, hem de lisans tamamlamada önlisansla alınan derslerin intibakında karşılaşılabilen problemleri de en aza indirebilecektir.

Mezun İzleme

Öğrencilerin mezuniyetten sonra ne yaptıklarını ortaya çıkarmak,
Çalışma durumları hakkında veri toplamak,
İşgücü piyasasındaki konumlarını belirlemektir.

Okulda kazandırılan mesleki yeterliklerin iş piyasası taleplerine uygunluğunu belirleme,

MYO'da verilen eğitimin hedeflere ulaşma düzeyi ve öğretim programlarının güncelliğini değerlendirme,

Öğretim programları güncellemede özellikle çalışan mezunlarda geri bildirim alabilme,

İşverenlerden çalışan mezunların yeterlilikleri ve nitelikleri hakkında geri bildirim alabilme,

Mezunların ne durumda olduklarını (Mezun olduğu alanda çalışma, başka alanda çalışma, işsizlik, sosyal durumları vb.) belirleme,

İşe girme ve /veya işyerini değiştirme amacıyla iş arayan mezunları işverenle karşı karşıya getirme ve bu sayede mezunun istihdamına katkıda bulunma,

Okul-kurum arasında iletişimi ve işbirliğin gelişmesine katkıda bulunma,

Mezunların okula aidiyet duygusunu geliştirme,

Mezunlar arasında bir iletişim kanalı oluşturma,

Meslek yüksekokullarının web sitelerinde mezun izleme sisteminin olmaması,
MYO yönetimlerinin asıl misyon olarak öğrenci mezuniyetini öne almaları,
MYO yönetiminin mezunlara yeteri kadar önem vermemesi,
Mezunların mezun oldukları MYO ile aidiyet bağlarının zayıf olması,
MYO'larda Mezun İzleme Yönergesinin olmaması,
MYO bünyesinde Mesleki Kariyer ve Danışma biriminin olmaması,
Web tabanlı bir sistemi işletecek insan kaynağı eksikliği,

Mezun İzleme Yönergesi hazırlanması, (Bu yönerge her bir MYO' için zorunlu ve standart bir yapıda olmalıdır)

Mezun İzleme Sisteminin oluşturulması, (Sistem MYO web sitesi ile üzerinden çalışan; Müdürlüğün, YÖK'ün ve diğer kamu kurumlarının ihtiyaç duyduğu istatistik veriyi dökümlenebilen; mezunların aidiyet duygularının gelişmesine katkı veren bayramlar, doğum günleri gibi özel günlerinin sistem üzerinden otomatik olarak kutlandığı; geri bildirim ve etkileşime açık bir altyapıya sahip olmalıdır)

Mesleki Kariyer ve Danışma Birimi oluşturulması, (Bu Birim ya Bölümler veya Programlar kapsamında veya MYO Müdürlüğü kapsamında çalışacaksa her bir programın temsil edildiği bir yapıda ; öğrencilere sektörel rehberlik yapacak, sektör yetkilileri ve mezunlar ile öğrencileri bir araya getirecek ve kurumsal aidiyet duygusunu artıracak sosyal faaliyetler düzenleyen etkinlikleri üstlenmelidir)

KATKIDA BULUNANLAR

Doç. Dr. Bilgehan GÜLCAN (Gazi Üniversitesi)
Mehmet ORDUKAYA (Mesleki Yeterlilik Kurumu)
Hanife ÖZER (Devlet Personel Başkanlığı)
Serkan YÜKSEL (Devlet Personel Başkanlığı)
Dr. Muhammed Ertuğrul EĞİN (Sağlık Bakanlığı)
Fikriye ADSIZ (Sağlık Bakanlığı)
Prof. Dr. Nafiz KAHRAMAN (Erciyes Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Ebru E. KAZAN (Yıldırım Beyazıt
Üniversitesi)
Öğr. Gör. Bahriye R. KAVASOĞLU (Gazi Üniversitesi)

teşekkürler